

Indland

Nyhedsredaktør: Søren Holm-Hansen – indland@jp.dk

Birthe Iuel,
formand for Bygnings Frednings Foreningen (BYFO)

Det lyder smukt med den fælles kultur-arv, men i realiteten er den kun fælles, så længe ejeren betaler størsteparten.

Læs flere
nyheder på

Fredede bygninger koster dyrt

Krav: En omlægning af taget på Frijsenborg koster ejeren 15 mio. kr. ekstra, hvis han skal rette sig efter statens krav. Bygnings Frednings Foreningen kræver bedre økonomisk støtte.

AXEL PIHL-ANDERSEN
axel.andersen@jp.dk

Det er ikke altid lykken at eje en fredet bygning.

Det ved lensgreve Bendt Wedell alt om. Han ejer godsene Frijsenborg og Wedelsborg og er i gang med en omlægning af taget på Frijsenborgs hovedbygning. Ifølge Bendt Wedells beregninger kan det gøres for ca. 15 mio. kr., men staten med Kulturarvsstyrelsen i spidsen kræver en model, der vil løbe op i 30 mio. kr. – og det offentlige støtte vil kun udgøre et par millioner.

Derfor er arbejdet blevet indstillet indtil videre.

»Vi har foreløbig stoppet projektet, fordi vi kan se, at det bliver alt for dyrt. Der er tale om en meget kompliceret

ret tagkonstruktion med to spir, og med kravene fra Kulturarvsstyrelsen bliver det meget dyrere, end vi både havde forventet og er i stand til at betale,« siger Bendt Wedell.

I Bygnings Frednings Foreningen (BYFO), der repræsenterer private ejere af ca. 2.500 fredede bygninger herhjemme, peger man på, at der ikke er overensstemmelse mellem de udgiftskrævende krav og restriktioner, der omfatter privatejede fredede bygninger, og samfundets økonomiske støtte hertil.

BYFO's formand, Birthe Iuel, mener, at Wedells eksempel på udmærket vis demonstrerer, hvilket dilemma mange ejere af fredede bygninger er sat i.

Indgreb i ejendomsretten

»Når man får fredet sin bygning, har man ikke længere fuld råderet over den, og der er reelt tale om et voldsomt indgreb i den private ejendomsret. Og når man skal foretage vedligeholdelse, kan man heller ikke længere selv bestemme, hvordan det skal se ud – eller hvad det kommer til at koste,« siger hun.

»Det er fint nok, at man vil

bevare kulturarven. Men når samfundet stiller meget fordyrende krav, må det også gå ind og støtte med mere, end det er tilfældet i dag,« siger Birthe Iuel.

Hun foreslår derfor, at

samfundet skal finansiere mindst en tredjedel af, hvad de fordyrende krav udløser i forhold til en normal restaurering. Samtidig peger hun på, at politikerne netop nu er i gang med at behandle for-

slag til en ny bygningsfredningslov, som bl.a. indebærer, at alle fredede bygninger skal have udarbejdet handlingsplaner om vedligeholdelse og istandsættelse for at kunne opnå offentlig støtte.

»Alligevel kommer der ikke flere penge til ejerne af den grund, og især ejere af fredede bygninger i landlejstrikker er hårdt ramt. Et fredet gårdsanlæg kan være ekstremt bekosteligt at vedligeholde,« siger Birthe Iuel og konstaterer, at samfundets økonomiske støtte til den fælles kulturarv reelt har været faldende siden 1980'erne.

»Dengang havde politikerne forståelse for, at ejerne af disse vedligeholdelsesstunge bygninger skulle have en rimelig hjælp. Siden er værdien af fradragsordningen mere end halveret. Det lyder smukt med den fælles kulturarv, men i realiteten er den kun fælles, så længe ejeren betaler størsteparten, og myndighederne stort set bestemmer alt. Ejeren betaler og har skødet, men ikke bestemelses- og råderetten.«

En vigtig kulturarv

Venstres Britta Schall Holberg ser gerne, at der kommer flere penge til de private

ejere af fredede bygninger, men anser det ikke for realistisk.

»Der er økonomisk støtte fra samfundets side, og man kan altid diskutere, hvor stor den bør være. Men lige nu tror jeg ikke, at der er mulighed for flere penge på grund af den pressede økonomiske situation,« siger Britta Schall Holberg og tilføjer:

»Jeg er sikker på, at der i visse situationer kan blive tale om en stor økonomisk belastning af private ejere, men omvendt er kulturarven ved de store herregårdsanlæg fantastisk vigtig.«

I Kulturarvsstyrelsen ønsker direktør Steen Hvas ikke at kommentere enkelt-sager, men erkender, at vedligeholdelse og restaurering af store, fredede herregårdsanlæg kan være en bekostelig affære.

»Men vi har kun godt 30 mio. kr. om året til offentlig støtte, og derfor er der grænser for, hvor mange penge vi kan afsætte til et enkelt projekt,« siger han.

9.000 fredede bygninger skal gennemgås

AXEL PIHL-ANDERSEN
axel.andersen@jp.dk

Kulturarvsstyrelsen skal i løbet af de næste fem år gennemgå samtlige 9.000 fredede bygninger fordelt på over 3.000 forskellige matrakter herhjemme.

Gennemgangen vil ifølge direktør Steen Hvas fra Kulturarvsstyrelsen give et overblik over, hvordan det står til med de fredede bygninger i Danmark.

»Det vil give os langt bedre muligheder for at vurdere, hvor der er de største behov for restaurering og vedligeholdelse. På den måde vil vi kunne målrette de penge, som vi har til restaurering, så de kommer de

vigtigste og mest truede ejendomme til gode,« siger Steen Hvas.

Fredningsloven er fra 1918, og det er første gang, at der foretages en detaljeret beskrivelse af fredningsværdierne for landets fredede bygninger. Ved mange af de ældre fredninger er der blot skrevet et matrikelnummer eller et husnummer ned, så det stadig er uklart, hvad fredningen egentlig omfatter.

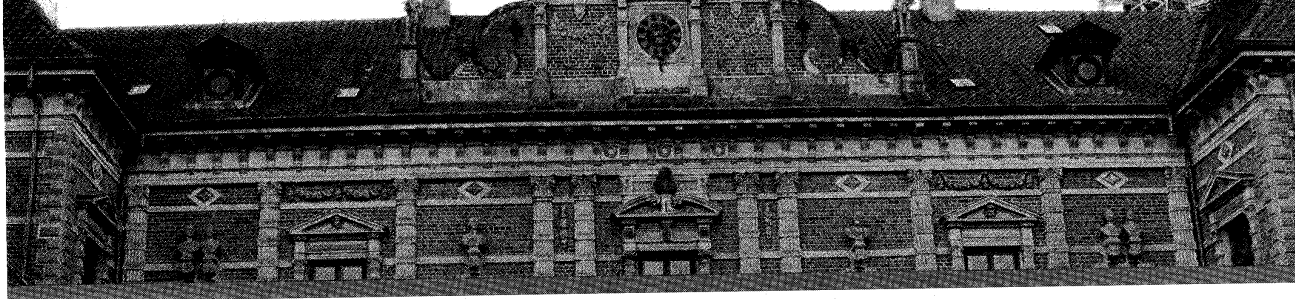
»Det ønsker vi at få præciseret, og gennemgangen vil også føre til handlingsplaner for de enkelte bygninger, så ejerne på den måde opnår en større viden om fredningen af deres hus,« siger Steen Hvas.

HØVEDPUNKTER

■ Det er meget dyrt at holde gamle, fredede bygninger ved lige på den måde, som det kræves af hensyn til originaliteten.

■ Den offentlige støtte til nødvendigt arbejde er for lav, mener ejerne.

Hovedbygningen på Frijsenborg skal have nyt tag til 30 mio. kr., selv om det ifølge ejeren kunne klares for det halve. Privatfoto

MORGENAVISEN
Jyllands-Posten

Århus
Grøndalsvej 3,
8260 Viby J
Tlf. 87 38 38 38
Fax redaktion 87 38 31 99

København
Rådhuspladsen 37,
1785 København V
Tlf. 33 30 30 30
Fax redaktion 33 30 80 01

www.jp.dk - jp@jp.dk

Korrespondenter
Beijing, Beirut, Berlin, Bruxelles,
Buenos Aires, Cairo, Islamabad,
London, Moskva, New York, Paris,
Rom, Stockholm, Washington

Information
Informationschef Torben Møldrup:
87 38 34 01
torben.moldrup@jp.dk
www.jp.dk/info

Hvis avisen udebliver
Hvis avisen udebliver, eller du har
spørgsmål til dit abonnement, så
benyt en af følgende muligheder:

Selvbetjening via telefon:
70 15 37 37

Selvbetjening via internet:
service.jp.dk

Personlig betjening: 87 38 37 37
Mandag-fredag kl. 8:00-16:00
Lørdag-søndag kl. 8:00-12:00

Fotos, artikler og tegninger
Salg af fotos til andre medier:
33 47 12 33, salg@polifoto.dk
Salg af fotos til private:
87 38 32 30
Salg af artikler og tegninger:
87 38 31 08

Jyllands-Postens Forlag
33 47 07 07
www.jyllandspostensforlag.dk

Mediarium
87 38 33 55, mediarium@jp.dk
www.mediarium.dk

Annoncer
Tlf. 87 38 35 35
Fax (Århus) 87 38 34 86
Fax (København) 33 30 83 00
Mandag-torsdag kl. 8:00-15:30
Fredag kl. 8:00-15:00
annonce@jp.dk

Forhandlerservice
Tlf. 70 11 13 39
Fax 33 11 13 38
forhandlerservice@jp.dk

Redaktionschefer
Pierre Collignon (nyhedschef), Steen Rosenbak
(Erhverv&Økonomi), Jørgen Schultz-Nielsen
(elektroniske medier), Jens Kaiser (JP Århus)

Fagredaktører
Knud Refsing Andersen (produktion), Jacob
Bendixen Andersen (web-tv), Kirsten Elley
(Puls), John Hansen (Indsig), Jette Elbak
Maersa (Lolland), Flemming Rose (opinion og
kultur), Peter Rosendal (Indtilik og magasiner),
Jens-Kristian Søgaard (foto), Christian Thye-
Petersen (sport)